

**ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASÍ JOQARÍ BILIMLENDIRIW, ILIM HÁM
INNOVACIYALAR MINISTIRLIGI**

**BERDAQ ATÍNDAGÍ QARAQALPAQ MÁMLEKETLIK
UNIVERSITETI**

«TASTIYOLAYMAN»
Berdaq atındaǵı QMU
rektorı A. Reymov
“ _____ 2023-jıl

**KÁSIPLIK (DÓRETIWSHILIK) IMTIXANLAR DÁSTÚRI HÁM
BAHALAW KRITERYASÍ**

**60112200 - «Dene mádeniyatı» tálim baǵdarı ushın
(Kúndizgi hám sırtqı bólimler ushın)**

**«Dene tárbiyası» páni
(Jeńil atletika)**

Dástúr Berdaq atındaǵı Qaraqalpaq mámleketlik universitetiniń oqıw - metodikalıq keńesinde kórip shıǵılǵan hám maqullanǵan. 2023-jıl ____ -
_____-sanlı bayanı.

Dúziwshiler:

N.A.Qaypov	- Berdaq atındaǵı Qaraqalpaq mámleketlik universiteti “Dene madeniyati” fakulteti dekani, p.i.k. docent.
B.Q.Erimbetov	- Berdaq atındaǵı Qaraqalpaq mámleketlik universiteti “Dene madeniyati teoriyası hám metodikası” kafedrası baslıǵı, p.i.f.d (PhD), professor.
J.A.Turdimuratov	- Berdaq atındaǵı Qaraqalpaq mámleketlik universiteti “Dene madeniyati teoriyası hám metodikası” kafedrası docenti.

Recenzentler:

A.Q.Utepbergenov	- Ajiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı, “Dene madeniyati” fakulteti dekani, b.i.k docent.
B.J.Mambetov	- Ózbekstan mámleketlik dene tárbiyası hám sport universiteti Nókis filialı direktori. t.i.k, docent.

**ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASI JOQARI BILIMLENDIRIW, ILIM HÁM
INNOVACIYALAR MINISTIRLIGI MINISTIRLIGI
BERDAQ ATÍNDAGÍ QARAQALPAQ MÁMLEKETLIK
UNIVERSITETI**

**60112200 - « Dene mádeniyatı » tálim baǵdarı boyınsha kásiplik
(dóretiwshilik) imtixan ótkeriw kriteriyası hám dástúri**

Kirisiw

Ǵárezsiz Ózbekstan Respublikasında xalıqtıń, ásirese keleshek áwladtıń salamatlıǵın bekkemlew, Dene mádeniyatı hám sporttı rawajlandırıw máselelerine úlken itibar berilmekte.

Mámleketimizde usı tarawdıń rawajlanıwına qaratılǵan qatar normativ-huqıqıy hújjetler qabıl etilgen hám turmısta qollanılıp atır. Atap aytqanda Ózbekstan Respublikasınıń «Dene tárbiyası hám sport haqqında»ǵı, «Tálim tuwrısında»ǵı nızamları, «Kadrlar tayarlaw milliy baǵdarlaması», Ózbekstan Respublikası Prezidentiniń 2002-jıl 24-oktyabrde qabıl etilgen «Ózbekstan Balalar sportın rawajlandırıw qorın dúziw tuwrısında»ǵı pármanı, Ózbekstan Respublikası Ministrler mákemesiniń 1999-jıl 27-maydaǵı 271-sanlı «Ózbekstanda dene tárbiyası hám sporttı jáne de rawajlandırıw ilajları haqqında»ǵı qararı, Ózbekstan Respublikası Prezidentiniń 2017-jıl 3-iyun daǵı PQ-3031-sanlı “Dene tárbiyası hám ǵalabalıq sporttı jáne de rawajlandırıw ilajları haqqında»ǵı qararı, Ózbekstan Respublikası Prezidentiniń «Dene tárbiyası hám sport tarawında mámleket basqarıwı sistemasın tupten jetilistiriw ilajları tuwrısında»ǵı 2018-jıl 5-mart sánesindegi PP-5368-sanlı pármanı, Ózbekstan Respublikası Prezidentiniń 2018-jıl 18-dekabrdegi PQ-4063-sanlı “Juqpalı bolmaǵan kesellikler profilaktikası, salamat turmıs tárizin qollap-quwatlaw hám xalıqtıń fizikalıq aktivlik dárejesin asırıw ilajları tuwrısında”ǵı qararı, Ózbekstan Respublikası Ministrler mákemesiniń 2019-jıl 29 yanvardaǵı 65-sanlı «Ózbekstanda salamat turmıs tárizin keń eń jaydırıw hám xalıqtı dene tárbiyası hám ǵalabalıq sportqa baǵdarlaw tuwrısında»ǵı qararı, Ózbekstan Respublikası Prezidentiniń 2020-jıl 30-oktyabrdegi “Salamat turmıs tárizin keń eń jaydırıw hám ǵalabalıq sporttı jáne de rawajlandırıw ilajları tuwrısında” PP 6099 -sanlı pármanı, Ózbekstan Respublikası Prezidentiniń 2020 - jıl 4-noyabrdegi “Kurash milliy sport túrin rawajlandırıw hám onıń xalıq-aralıq abroyın jáne de asırıw ilajları tuwrısında” PQ-4881-sanlı qararları dálil bola aladı.

60112200 - «Dene mádeniyatı» tálim baǵdarı boyınsha kásiplik (dóretiwshilik) imtixan dástúri ulıwma orta hám orta arnawlı kásip-óner tálimi dene tárbiyası baǵdarlamaları tiykarında dúzilgen bolıp, abituriyentlerdiń fizikalıq shınıǵıwları orınlawdaǵı ámeliy háreket, kónlikpe hám qánigelik tájriybeler dárejesin anıqlaw hám de bahalawǵa mólsherlengen.

Dástúrde kásiplik (dóretiwshilik) imtixandı ótkeriw tártibi, abituriyentlerdiń bilim, kónlikpe hám ilmiy tájriybelerine qoyılǵan talaplar hám de olardı bahalaw kriteriyaları óz sawleleniwin tapqan.

DÁSTÚRDIŇ MAQSETI HÁM WAZÍYPALARI

Dástúrdıń tiykargı maqseti - abituriyentlerdiń dene tárbiyası páninen iyelegen bilim, kónlikpe hám qánigelik tájriybeleri (jeńil atletika túrleri boyınsha arnawlı tayarlıq) dárejesin belgilengen kriteriyalar tiykarında anıqlaw hám de bahalawdan ibarat bolıp esaplanadı.

Dástúrde dene tárbiyası páninen kásiplik (dóretiwshilik) imtixan barısında tómendegi wazıypalardı ámelge asırıw názerde tutılğan.

Jeńil atletika túrleri boyınsha;

-100 metrge juwırıw boyınsha sınaq -qadaǵalaw shınıǵıwın shólkemlestiriw hám ótkeriw;

-1000 metrge juwırıw boyınsha sınaq-qadaǵalaw shınıǵıwın shólkemlestiriw hám ótkeriw.

Kásiplik (dóretiwshilik) imtixan ushın - 156 ball ajratılğan bolıp, túrler boyınsha ballar tómendegishe bólistirilgen:

1. 100 metrge juwırıw - 78 ball
2. 1000 metrge juwırıw - 78 ball

KÁSIPLIK (DÓRETIWSHILIK) IMTIXANDÍ ÓTKERIW HÁM SHÍNÍǴIWLARDÍ ORÍNLAW TÁRTIBI

Barlıq imtixan sınaqlarına abituriyentler ózi menen sport kiyimi (**úst-bas kiyim, sport ayaq kiyimi**) hám de shaxsın tastıyıqlaytuǵın hújjetlerin (**pasport, qabıllaw komissiyası tárepinen berilgen til xat hám ruxsatnama**) alıp keliwi hám imtixan komissiyasına usınıwı shárt, eger imtixan komissiyasına kórsetilmegen jaǵdayda abituriyent imtixanǵa qoyılmaıdı.

Kásiplik (dóretiwshilik) imtixan sınaqları bir kún dawamında (**kúni hám waqıtı kórsetilgen halda tastıyıqlanǵan keste tiykarında**) belgilengen múddetlerde ótkeriledi.

Jeńil atletika túrleri boyınsha;

100 metrge juwırıw. Tómeni start. Abituriyentler dizimge kóre juwırıw ushın 2 abituriyentten qatnasadı. Bul shınıǵıwdı orınlaw ushın hár bir abituriyentke bir márteden imkaniyat beriledi. Juwırıw waqtında hár bir abituriyent ózine belgilengen jolshadan juwırıwı shárt. Basqa jolshaǵa ótip ketse hám janında juwırıp baratırǵan sherigine irkinis berse nátiyje esapqa alınbaydı.

1000 metrge juwırıw. Joqarı start. Hár bir juwırıwda 6-10 abituriyentten qatnasadı. Start hám finish sızıqlar orınları anıq belgilengen bolıwı shárt. Aralıqtı basıp ótiw dawamında juwırıwdan júriw jaǵdayına ótken yamasa juwırıw jolshasınan shıǵıp ketken abituriyenttiń nátiyjesi esapqa alınbaydı.

Jeńil atletika boyınsha 100 hám 1000 metrge juwırıw qábiletin anıqlaw ushın kásiplik (dóretiwshilik) imtixannıń bahalaw

KRITERYALARI

1. Jeńil atletika - 156 ball

(Erler)

№	Sınaq -qadaǵalaw shınıǵıwların tapsırıw normaları (erler ushın)			
	100 metrge juwırıw (sekund esabında) maksimal 78 ball		1000 metrge juwırıw (minuta hám sekund esabında) maksimal 78 ball	
	Nátiyjeler	Ballar	Nátiyjeler	Ballar
1.	11.49 hám odan jaqsı	78	2.44 hám odan jaqsı	78
2.	11.50	77	2.46	77
3.	11.55	76	2.48	76
4.	11.60	75	2.50	75
5.	11.65	74	2.52	74
6.	11.70	73	2.54	73
7.	11.75	72	2.56	72
8.	11.80	71	2.58	71
9.	11.85	70	3.00	70
10.	11.90	69	3.02	69
11.	11.95	68	3.04	68
12.	12.00	67	3.06	67
13.	12.05	66	3.08	66
14.	12.10	65	3.10	65
15.	12.15	64	3.12	64
16.	12.20	63	3.14	63
17.	12.25	62	3.16	62
18.	12.30	61	3.18	61
19.	12.35	60	3.20	60
20.	12.40	59	3.22	59
21.	12.45	58	3.24	58
22.	12.50	57	3.26	57
23.	12.55	56	3.28	56
24.	12.60	55	3.30	55
25.	12.65	54	3.32	54
26.	12.70	53	3.34	53
27.	12.75	52	3.36	52
28.	12.80	51	3.38	51
29.	12.85	50	3.40	50
30.	12.90	49	3.42	49
31.	12.95	48	3.44	48
32.	13.00	47	3.46	47
33.	13.05	46	3.48	46
34.	13.10	45	3.50	45
35.	13.15	44	3.52	44
36.	13.20	43	3.54	43
37.	13.25	42	3.56	42
38.	13.30	41	3.58	41

39.	13,35	40	4,00	40
40.	13,40	39	4,02	39
41.	13,45	38	4,04	38
42.	13,50	37	4,06	37
43.	13,55	36	4,08	36
44.	13,60	35	4,10	35
45.	13,65	34	4,12	34
46.	13,70	33	4,14	33
47.	13,75	32	4,16	32
48.	13,80	31	4,18	31
49.	13,85	30	4,20	30
50.	13,90	29	4,22	29
51.	13,95	28	4,24	28
52.	14,00	27	4,26	27
53.	14,05	26	4,28	26
54.	14,10	25	4,30	25
55.	14,15	24	4,32	24
56.	14,20	23	4,34	23
57.	14,25	22	4,36	22
58.	14,30	21	4,38	21
59.	14,35	20	4,40	20
60.	14,40	19	4,42	19
61.	14,45	18	4,44	18
62.	14,50	17	4,46	17
63.	14,55	16	4,48	16
64.	14,60	15	4,49	15
65.	14,65	14	4,50	14
66.	14,70	13	4,51	13
67.	14,75	12	4,52	12
68.	14,80	11	4,53	11
69.	14,85	10	4,54	10
70.	14,90	9	4,55	9
71.	14,95	8	4,56	8
72.	15,00	7	4,57	7
73.	15,05	6	4,58	6
74.	15,10	5	4,59	5
75.	15,15	4	5,00	4
76.	15,20	3	5,01	3
77.	15,25	2	5,02	2
78.	15,30	1	5,03	1
79.	15,31 hám odan kóp	0	5,04 hám odan kóp	0

**Jeńil atletika
(hayal-qızlar)**

№	Sınaq -qadaǵalaw shınıǵıwların tapsırıw normaları (hayal-qızlar ushın)			
	100 metrge juwırıw (sekund esabında) maksimal 78 ball		1000 metrge juwırıw (minuta hám sekund esabında) maksimal 78 ball	
	Nátiyjeler	Nátiyjeler	Nátiyjeler	Nátiyjeler
1.	13,49 hám odan jaqsı	78	3,10 hám odan jaqsı	78
2.	13,50	77	3,12	77
3.	13,55	76	3,14	76
4.	13,60	75	3,16	75
5.	13,65	74	3,18	74
6.	13,70	73	3,20	73
7.	13,75	72	3,22	72
8.	13,80	71	3,24	71
9.	13,85	70	3,26	70
10.	13,90	69	3,28	69
11.	13,95	68	3,30	68
12.	14,00	67	3,32	67
13.	14,05	66	3,34	66
14.	14,10	65	3,36	65
15.	14,15	64	3,38	64
16.	14,20	63	3,40	63
17.	14,25	62	3,42	62
18.	14,30	61	3,44	61
19.	14,35	60	3,46	60
20.	14,40	59	3,48	59
21.	14,45	58	3,50	58
22.	14,50	57	3,52	57
23.	14,55	56	3,54	56
24.	14,60	55	3,56	55
25.	14,65	54	3,58	54
26.	14,70	53	4,00	53
27.	14,75	52	4,02	52
28.	14,80	51	4,04	51
29.	14,85	50	4,06	50
30.	14,90	49	4,08	49
31.	14,95	48	4,10	48
32.	15,00	47	4,12	47
33.	15,05	46	4,14	46
34.	15,10	45	4,16	45
35.	15,15	44	4,18	44
36.	15,20	43	4,20	43
37.	15,25	42	4,22	42
38.	15,30	41	4,24	41
39.	15,35	40	4,26	40
40.	15,40	39	4,28	39

41.	15,45	38	4,30	38
42.	15,50	37	4,32	37
43.	15,55	36	4,34	36
44.	15,60	35	4,36	35
45.	15,65	34	4,38	34
46.	15,70	33	4,40	33
47.	15,75	32	4,42	32
48.	15,80	31	4,44	31
49.	15,85	30	4,46	30
50.	15,90	29	4,48	29
51.	15,95	28	4,50	28
52.	16,00	27	4,52	27
53.	16,05	26	4,54	26
54.	16,10	25	4,56	25
55.	16,15	24	4,58	24
56.	16,20	23	5,00	23
57.	16,25	22	5,02	22
58.	16,30	21	5,04	21
59.	16,35	20	5,06	20
60.	16,40	19	5,08	19
61.	16,45	18	5,10	18
62.	16,50	17	5,12	17
63.	16,55	16	5,14	16
64.	16,60	15	5,15	15
65.	16,65	14	5,16	14
66.	16,70	13	5,17	13
67.	16,75	12	5,18	12
68.	16,80	11	5,19	11
69.	16,85	10	5,20	10
70.	16,90	9	5,21	9
71.	16,95	8	5,22	8
72.	17,00	7	5,23	7
73.	17,05	6	5,24	6
74.	17,10	5	5,25	5
75.	17,15	4	5,26	4
76.	17,20	3	5,27	3
77.	17,25	2	5,28	2
78.	17,30	1	5,29	1
79.	17,31 hám odan kóp	0	5,30 hám odan kóp	0

Apellyaciya tártibi:

Abituriyentler dóretiwshilik imtixan nátiyjeleri boyınsha universitet qabıllaw komissiyasınıń apellyacıyalar menen islesiw komissiyasına imtixan nátiyjeleri daǵaza etilgennen keyin 24 saat dawamında shaǵım etiwleri múmkin. Shaǵım mazmunı tek ózleriniń toplaǵan balları boyınsha qabıl etiledi.

Apellyaciya komissiyası aǵzaları Joqarı oqıw ornı rektori buyırǵı menen tastıyıqlanadı.